หลักเกณฑ์และวิธีการ
ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักเกณฑ์และวิธีการ

ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักเกณฑ์และวิธีการ
ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ปีที่พิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๕๕

จำนวนพิมพ์ ๓,๕๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การศึกษามีความหลากหลาย และผู้เรียนมีโอกาสและมีทางเลือกมากยิ่งขึ้น สำหรับรูปแบบและวิธีการในการจัดการศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้มีความยืดหยุ่น สนองต่อเจตนารมณ์ ความแตกต่าง และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยการจัดการศึกษาแต่ละรูปแบบสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างกันได้

นอกจากข้อกำหนดในกฎหมายทางการศึกษาแล้ว แนวคิดทางวิชาการหลักปรัชญาทางการศึกษา ซึ่งรวมถึงแนวคิดการศึกษาแบบก้าวหน้า (Progressivism) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การศึกษาทางเลือก (Alternative Education) ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานด้านความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งรวมถึงศักยภาพของผู้เรียนทั้งผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความพิการบกพร่อง หรือผู้ที่มีความถนัดและความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัดด้านกีฬา นาฏศิลป์ งานช่าง รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ฐานะความเป็นอยู่ พื้นเพวัฒนธรรม เหล่านี้นำไปสู่ความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน

ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มตามศักยภาพ

เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาในความเป็นเอกภาพด้านนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้มีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายของคุณภาพผู้เรียน ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีโอกาสในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน แต่ให้มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้การจัดการศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและบริบทได้

ด้วยเหตุที่การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีรูปแบบและวัตถุประสงค์แตกต่างกันอย่างหลากหลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำเอกสาร*หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ*ฉบับนี้ขึ้น โดยได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เพื่อให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะรูปแบบต่าง ๆ

รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำข้อกำหนดและแนวทางที่นำเสนอในเอกสารไปพิจารณาในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในส่วนของเป้าหมาย โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรต่อไป

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สิงหาคม ๒๕๕๔

คำชี้แจง

เอกสารหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน และเห็นแนวทางในการนำสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาสาระของเอกสารนี้แบ่งเป็น ๕ ตอน แต่ละตอนได้ให้ข้อมูลพื้นฐานพร้อมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ตอนที่ ๑ : ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ให้ข้อมูลเหตุผลความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะทั้งในมิติของกฎหมายและแนวคิดทางวิชาการ รวมทั้งจำแนกรูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะแต่ละประเภท พร้อมทั้งอธิบายความหมายและนิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีพื้นฐานความเข้าใจที่ตรงกันในการพิจารณาปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะแต่ละประเภทต่อไป

ตอนที่ ๒ : การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานสังกัดกระทรวงอื่น ๆ นอกจากนั้นได้อธิบายบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ ในกระบวนการจัดทำและอนุมัติ

หลักสูตรสถานศึกษา/แผนการจัดการศึกษา โดยเน้นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดูแลจัดการศึกษาส่วนใหญ่ในประเทศ สำหรับหน่วยงานและสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่นสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับบริบทและนโยบายของกระทรวงต้นสังกัด

ตอนที่ ๓ : การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ในส่วนนี้ได้นำเสนอหลักการสำคัญในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วนในประเด็นการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ให้มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และในการปรับใช้นั้นจะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ทั้งในส่วนของเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีขอบเขตและระดับของความยืดหยุ่นในการปฏิบัติแตกต่างกันไปสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะแต่ละรูปแบบ

ตอนที่ ๔ : การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการรายงานผล นำเสนอแนวคิดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในระดับต่าง ๆ ทั้ง ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา และระดับชั้นเรียน ซึ่งการประเมินผลแต่ละระดับได้ครอบคลุมไปถึงการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในลักษณะที่ต่างกัน นอกจากนั้นได้ระบุเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินผลการเรียน เกณฑ์การจบหลักสูตร รวมทั้งการปรับรูปแบบวิธีการรายงานผล และเอกสารหลักฐานการศึกษาซึ่งอาจแตกต่างจากการศึกษาในระบบทั่วไป

ตอนที่ ๕ : การเทียบโอนผลการเรียน ให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับความสำคัญและความหมายของการเทียบโอนผลการเรียนที่สามารถดำเนินการเทียบโอนระหว่างกันได้ ทั้งการศึกษาส่วนใหญ่ทั่วไป และการศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หลักเกณฑ์และวิธีการในการเทียบโอนและการออกหลักฐานการเทียบโอนที่นำเสนอไว้ในส่วนนี้ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและเกิดความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาแต่ละลักษณะมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีหลากหลายรูปแบบ และมีความแตกต่างกันในหลายมิติ ทั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดการศึกษา จุดเน้นหรือความต้องการเฉพาะ ปรัชญาความเชื่อ วิธีการบริหารจัดการ ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยให้การปฏิบัติมีความยืดหยุ่น ภายในกรอบและทิศทางที่จะช่วยให้มั่นใจได้ว่า ผู้เรียนในทุกกลุ่มเป้าหมายจะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๒๙๓/๒๕๕๑ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ดังรายละเอียดที่แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

(ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ตอนที่ ๑ : ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๑–๘

- เหตุผลความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๑
- ความหมายของการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๒
- ลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๓
- หลักสูตรแกนกลางฯ และการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๔
- นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ๗

ตอนที่ ๒ : การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๙–๑๔

- บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๐
- กระบวนการจัดทำและอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา/แผนการจัดการศึกษา ๑๓

ตอนที่ ๓ : การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ๑๕–๒๒

- หลักการในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๖
- การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๗
- เป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ๑๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- สาระการเรียนรู้ ๑๘
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๑๘
- ระดับการศึกษา ๑๙
- โครงสร้างเวลาเรียน ๒๐
- การจัดการเรียนรู้ ๒๑

ตอนที่ ๔ : การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการรายงานผล ๒๓–๓๐

- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ ๒๓
- การตัดสินผลการเรียน ๒๔
- เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ๒๕
- การให้ระดับผลการเรียน ๒๗
- เกณฑ์การจบการศึกษา ๒๘
- แนวทาง/วิธีการวัดและประเมินผล ๒๙
- การรายงานผลการเรียน ๓๐

ตอนที่ ๕ : การเทียบโอนผลการเรียน ๓๑–๓๖

- เหตุผลความจำเป็นในการเทียบโอนผลการเรียน ๓๑
- ความหมายของการเทียบโอนผลการเรียน ๓๒
- ข้อกำหนดในการเทียบโอนผลการเรียน ๓๒
- แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ๓๓
- วิธีการเทียบโอนผลการเรียน ๓๔
- การออกหลักฐานการเทียบโอนผลการเรียน ๓๕

เอกสารอ้างอิง ๓๗–๓๘

๑

ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เหตุผลความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สืบเนื่องถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา ๔๙ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับผู้อื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ”

พร้อมกันนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้

การศึกษามีความหลากหลาย และผู้เรียนมีโอกาสและทางเลือกมากยิ่งขึ้น *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖)*

สำหรับรูปแบบและวิธีการในการจัดการศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้มีความยืดหยุ่นสนองต่อเจตนารมณ์ ความแตกต่าง และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาแต่ละรูปแบบดังกล่าวสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างกันได้ *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖)*

นอกจากข้อกำหนดในกฎหมายทางการศึกษาแล้ว แนวคิดทางวิชาการหลักปรัชญาทางการศึกษา ซึ่งรวมถึงแนวคิดการศึกษาแบบก้าวหน้า (Progressivism) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การศึกษาทางเลือก (Alternative Education) ตลอดจนความจำเป็นพื้นฐานด้านความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งรวมถึงศักยภาพของผู้เรียนทั้งผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความพิการบกพร่อง หรือผู้ที่มีความถนัดและความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัดด้านกีฬา นาฏศิลป์ งานช่าง รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ฐานะความเป็นอยู่ พื้นเพวัฒนธรรม เหล่านี้นำไปสู่ความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างในด้านเป้าหมาย การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญา จุดเน้น หรือศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน การศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการ และความจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ปัจจุบัน การศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีความแตกต่างในมิติที่สำคัญ คือ

๑. การศึกษาเฉพาะทางที่มีจุดเน้นพิเศษ เช่น กีฬา นาฏศิลป์ ปริยัติธรรม ฯลฯ

๒. การศึกษาที่มีแนวคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมายต่างไปจากการศึกษาในระบบ ต้องการการศึกษาแบบก้าวหน้า (Progressivism) การศึกษาทางเลือก (Alternative Education)

๓. การศึกษาที่สนองต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางธรรมชาติ ศักยภาพ ฐานะความเป็นอยู่ พื้นเพภูมิลำเนา เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีความถนัดเฉพาะทาง เด็กพิการ เด็กในภาวะยากลำบาก เด็กในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เด็กไร้สัญชาติ เป็นต้น

ลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในประเทศไทยมีหลากหลายลักษณะ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ : กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ

- โรงเรียนในระบบที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้แตกต่างจากโรงเรียนส่วนใหญ่ทั่วไป เช่น โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนสัตยาไส การศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ ผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ
- โรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะทางหรือมีจุดเน้นเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนกีฬา โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนไปรษณีย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ฯลฯ

กลุ่มที่ ๒ : กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย

- มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน หรืออาจจัดการเรียนรู้ตามวิถีธรรมชาติ วิถีธรรม วิถีของชุมชน เช่น ศูนย์การเรียน การศึกษาโดยครอบครัว การศึกษาสายครูภูมิปัญญา
- เป็นการศึกษาทางเลือกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ประสงค์จะเรียนในระบบการศึกษาปกติ ซึ่งมีเหตุผลมาจากพื้นฐานของบุคคลตามปรัชญาความเชื่อทางการศึกษา และการเรียนรู้ หรือด้านอื่น ๆ

หลักสูตรแกนกลางฯ และการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาขึ้นตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๗ ซึ่งได้กำหนด

“ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ”

(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖)

จากข้อกำหนดดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำและประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งได้บรรจุสิ่งที่เป็นประมวลความรู้และประสบการณ์ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับพลเมืองในชาติ เพื่อให้สถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)*

สำหรับการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัตินั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่าง ๆ ได้ โดยระบุว่า “การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด” *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)*

ดังนั้น สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จึงสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในการออกแบบและบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและความต้องการได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติ

การนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

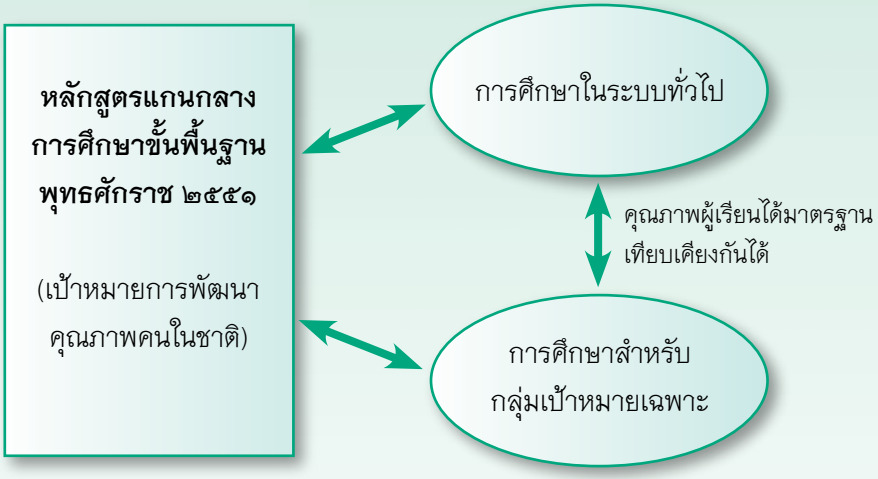

นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคล/บุคคล ระดับสถานศึกษา หรือผู้จัดการศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามคุณภาพที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและความต้องการ

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียน สถาบัน ศูนย์การเรียน หน่วยงาน ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรหรือเป้าหมายที่กำหนด โดยมีรูปแบบการบริหารจัดการ การดำเนินงานโดยองค์คณะบุคคลอย่างเป็นระบบชัดเจน

ผู้จัดการศึกษา หมายถึง บุคคล/คณะบุคคล หรือองค์กร ที่ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การศึกษาโดยครอบครัว การศึกษาสายครูภูมิปัญญา เป็นต้น

สาระการเรียนรู้ หมายถึง องค์ความรู้ ทักษะ และค่านิยม ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้เพื่อจะช่วยนำพาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง กลุ่มขององค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้จัดแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น ๘ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) ศิลปะ ๗) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ๘) ภาษาต่างประเทศ

๒

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยได้ระบุในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๑ ให้สถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้น กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้น โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖)*

ด้วยเหตุนี้บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น นอกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ อีกมากมาย ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น กระทรวงกลาโหมดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายสิบ กระทรวงวัฒนธรรมดูแลสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม กระทรวงคมนาคมดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนไปรษณีย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬา เป็นต้น

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาในต่างสังกัด อาจจะมีขั้นตอนกระบวนการ ตลอดจนมีการกำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องแตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละหน่วยงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สู่การปฏิบัติ

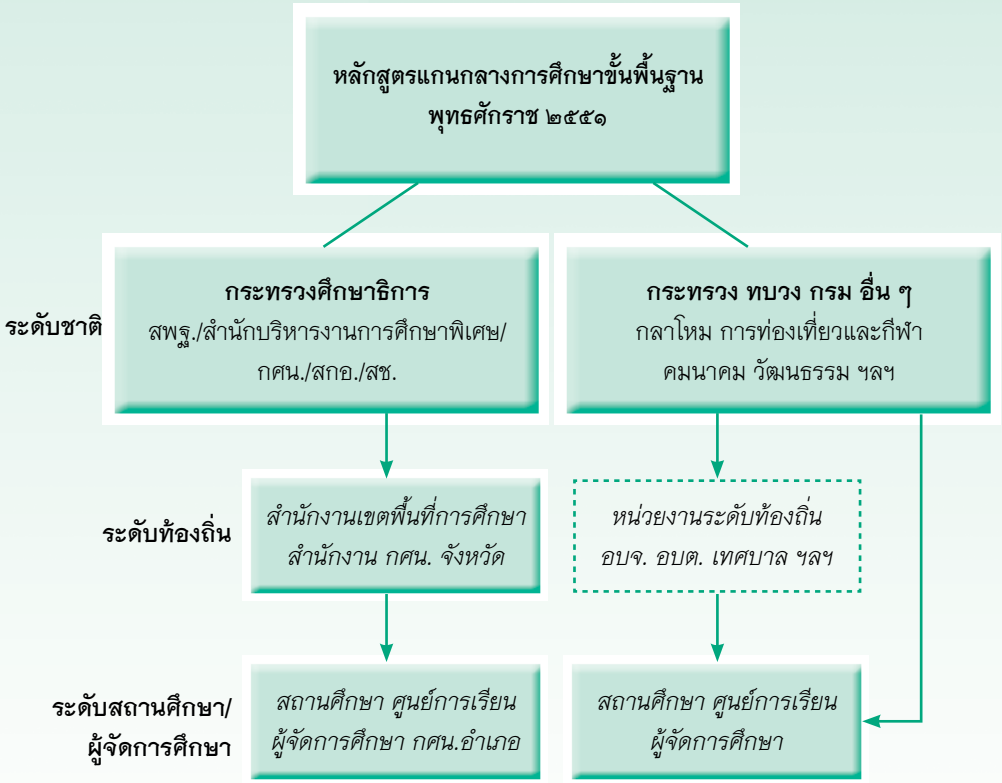

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้การกำกับดูแลของสังกัดใด จะมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา โดยครอบครัว ชุมชน ต้องร่วมกันรับผิดชอบ และมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินงาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามเพื่อให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. หน่วยงานส่วนกลางระดับชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง ทบวง กรมอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา รวมทั้งให้การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาในสังกัด ให้สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม เสมอภาค และมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางฯ และสอดคล้องกับบริบท จุดเน้น และความต้องการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ รวมทั้งมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และวิจัย เพื่อให้การพัฒนาและใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หน่วยงานระดับท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นนั้น นอกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ยังมีหน่วยงานระดับท้องถิ่นสังกัดกระทรวงอื่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดการศึกษา รวมทั้งกำกับดูแลให้การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับสิ่งที่เป็นความคาดหวังและความต้องการของชาติ ท้องถิ่น และผู้เรียน

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น นอกจากบทบาทความรับผิดชอบดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีบทบาทในการพิจารณาและอนุมัติหลักสูตร/แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน ครอบครัว รวมทั้งติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการศึกษาที่จัดโดยศูนย์การเรียน ครอบครัว ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบไปด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ ทำงานร่วมกัน

ในกรณีของการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่จัดโดยสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาที่สังกัดหน่วยงานอื่นนั้น จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ

๓. สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา มีบทบาทความรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา/แผนการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และจุดเน้นความต้องการของสถานศึกษา โดยสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางฯ

กระบวนการจัดทำและอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา/แผนการจัดการศึกษา

การจัดทำและอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา/แผนการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่าง ๆ มีกระบวนการดำเนินการแตกต่างกัน ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ ให้คณะกรรมการ/คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งมอบหมายดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตร สำหรับสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่น ให้พิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงต้นสังกัดด้วย

๒. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งรวมถึงศูนย์การเรียน สถาบันทางสังคมต่าง ๆ และการศึกษาโดยครอบครัว ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้จัดการศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตร/แผนการจัดการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ผู้จัดการศึกษามีหน้าที่รายงานการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำปีต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วย สำหรับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยที่สังกัดหน่วยงานอื่น ให้ดำเนินการตามข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัด

๓

การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการศึกษาต่อ โดยได้กำหนดเป้าหมายคุณภาพเป็นมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในระดับชั้นต่าง ๆ และให้มีความยืดหยุ่นในการนำสู่การปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกันหลากหลาย การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การจัดการศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท และความแตกต่างของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายด้วยกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่แตกต่างกันได้ หรือสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่ต้องการเน้น หรือความรู้ทักษะเฉพาะทางได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

หลักการในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ : การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในทุกรูปแบบ ควรคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนโดยรอบ ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนจะต้องผสมผสานทั้งสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียนด้วย

๒. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด : ในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ องค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมาย โครงสร้างเวลาเรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผล และจบหลักสูตร หรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้น ควรจะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาในระบบส่วนใหญ่ โดยการจัดการศึกษาต้องสร้างความมั่นใจได้ว่า ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางฯ ซึ่งได้กำหนดมาจากความคาดหวังของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมสำหรับการพัฒนาคนในชาติ

๓. คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของผู้เรียน : การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารหลักฐานการศึกษา การรายงานผลการเรียน ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษามีศักดิ์และสิทธิ และเป็นที่ยอมรับเช่นเดียวกับผู้เรียนส่วนใหญ่ในระบบ และไม่ก่อให้เกิดข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคในการเทียบโอน หรือการศึกษาต่อตลอดจนการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม

๔. คำนึงถึงความเป็นเอกภาพและความมั่นคงของชาติ : การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ และการเพิ่มเติมสาระความรู้ ทักษะเฉพาะทาง ตามจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียน จะต้องไม่ขัดแย้งกับนโยบาย จารีตประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นไทย ความเป็นเอกภาพ ตลอดจนความมั่นคงของชาติ

การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้งในส่วนของโครงสร้างเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และปรัชญาการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ นั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังนี้

เป้าหมายคุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา หรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือ*ปรับใช้** ตัวชี้วัดในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาจนำไปจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นปี ช่วงชั้น หรือหลอมรวมบูรณาการ

**การปรับใช้ หมายถึง* *การปรับรูปแบบวิธีการนำมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสู่การปฏิบัติ เช่น จัดเป็นช่วงชั้น เป็นกลุ่ม หรือการหลอมรวมบูรณาการ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ระบุไว้ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ยกเว้น กรณีที่คุณภาพที่ระบุไว้นั้นไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ หรือระเบียบเฉพาะกลุ่ม เช่น วินัยสงฆ์ เป็นต้น*

จัดเป็นกลุ่มประสบการณ์สำหรับสอนในระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเหมาะสมกับสภาพบริบท ธรรมชาติการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน โดยสามารถเลือกหรือพัฒนาปรับใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวให้เหมาะสมในระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

ในกรณีที่สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาประสงค์จะจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพิ่มเติมจากสิ่งที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางฯ ก็สามารถกำหนด “ผลการเรียนรู้” เพิ่มขึ้นได้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระเป็นองค์ความรู้ ทักษะ และค่านิยมที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อจะช่วยนำพาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนแยกรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่น กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในธรรมชาติ กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในตนเองและสังคม กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกเหนือจากการเรียนด้านวิชาการใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว ได้กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ๑) กิจกรรมแนะแนว

๒) กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ชุมนุม ชมรม ฯลฯ) และ ๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และเสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังการมีจิตสำนึกเพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ดังนั้น ในการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะนั้น ควรจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมทั้ง ๓ ประเภท ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางฯ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงวัยและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละระดับ ในการจัดการศึกษาของครอบครัว หรือการศึกษานอกระบบนั้น อาจจะประสานเพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา/สถาบันต่าง ๆ ในกรณีที่ประสงค์จะให้ผู้เรียนของตนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษา/สถาบันเหล่านั้นจัดได้

ระดับการศึกษา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนในระบบส่วนใหญ่ของประเทศและการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้จัดการศึกษาเป็น ๓ ระดับ เพื่อความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาของชาติ ได้แก่

๑. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑–๖)
๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑–๓)
๓. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔–๖)

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถพิจารณาจัดได้ ๒ ลักษณะ ตามรูปแบบการจัดการศึกษา ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค หรือรายปี โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์สามารถปรับยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยให้มีเวลาเรียนรวมของแต่ละปีในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา เวลาเรียนรวมประมาณ ๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เวลาเรียนรวมประมาณ ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ปี และให้จัดเป็นระบบหน่วยกิต กำหนดเวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง เท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ในกรณีผู้เรียนมีความสามารถพิเศษ (Gifted) ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาในการพิจารณาปรับเวลาในการเรียนให้เหมาะกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

๒. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้นได้ โดยเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์สามารถปรับยืดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นั้น เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาและผู้จัดการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ วิธีการตามปรัชญาและความต้องการในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐาน โดยอาจสอดแทรกบูรณาการสาระวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าด้วยกัน ตามแนวคิดหรือปรัชญาการศึกษา สภาพและบริบทที่มีลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ และควรให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ มีการประยุกต์ความรู้มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการรายงานผล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการตรวจสอบและกำกับดูแลให้เกิดคุณภาพตามที่กำหนด อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยในการเทียบเคียงคุณภาพของการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้ได้ตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมาย โดยการวัดและประเมินผลการเรียนในปัจจุบันแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา และระดับชั้นเรียน ซึ่งแต่ละระดับมีลักษณะและวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะนั้น สามารถ

พิจารณาดำเนินการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการและสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

ในการประเมินผลระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลมาตรวจสอบและกำกับ ติดตาม คุณภาพการจัดการศึกษาในภาพรวมนั้น สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาสามารถพิจารณาให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานต้นสังกัด

การประเมินผลระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน และการตัดสินผลการเรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการอนุมัติการจบการศึกษาแต่ละระดับ สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาจะต้องดำเนินการประเมินและรายงานผลการเรียนตามหลักวิชาการและระเบียบปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานต้นสังกัด

นอกจากนั้น ในการวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของผู้เรียน อาทิ ผู้เรียนที่พิการอาจต้องมีการปรับการประเมินผลที่เอื้อต่อสภาพผู้เรียน ทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มผู้เรียนที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน เช่น เน้นด้านอาชีพ นาฏศิลป์ พลศึกษา ฯลฯ อาจกำหนดสัดส่วนน้ำหนักคะแนนและวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญแก่ทักษะด้านการปฏิบัติ

การตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางฯ นั้น ควรคำนึงถึงการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก (Formative Assessment) และมีการประเมินเพื่อตัดสินผล (Summative Assessment) ในระยะเวลาที่เหมาะสม ผู้สอนควรเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

การตัดสินผลการเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อาจมีลักษณะแตกต่างกันไปตามบริบทและความจำเป็น ดังนั้น การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในเรื่องการตัดสินผลการเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่าง ๆ สามารถปรับจากข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางฯ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ สามารถตัดสินผลการเรียนเป็นรายปีหรือรายภาคตามความเหมาะสม โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและโครงสร้างเวลาเรียน

๒. กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้พิจารณาตัดสินผลการเรียนตามความเหมาะสม อาจใช้การตัดสินผลการเรียนเป็นรายปี รายภาค หรือเป็นช่วงชั้น หรือตามระยะเวลาของกลุ่มประสบการณ์ที่จัดขึ้น

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถพิจารณาปรับใช้จากข้อกำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์ควรได้คำนึงถึงสิ่งสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. เวลาเรียน : กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ ผู้เรียนควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา

๒. คุณภาพผู้เรียน : ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะปรับใช้

๓. มิติของการประเมิน : ผู้เรียนควรได้รับการประเมินและตัดสินผลครอบคลุมทั้งในด้านวิชาการ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษากำหนด

ในการพิจารณาเลื่อนชั้น ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเล็กน้อยสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาที่จะพิจารณาผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินรายวิชา/กลุ่มประสบการณ์จำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น อาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะ และความรู้ความสามารถ และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญ

การให้ระดับผลการเรียน

ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา สามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพเป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐานตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข ๘ ระดับ เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงสำหรับศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

<table>
<tr><th rowspan="2">ระบบตัวเลข</th><th rowspan="2">ระบบตัวอักษร</th><th rowspan="2">ระบบร้อยละ</th><th colspan="3">ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน</th></tr>
<tr><th>๕ ระดับ</th><th>๔ ระดับ</th><th>๒ ระดับ</th></tr>
<tr><td>๔</td><td>A</td><td>๘๐–๑๐๐</td><td>ดีเยี่ยม</td><td>ดีเยี่ยม</td><td rowspan="7">ผ่าน</td></tr>
<tr><td>๓.๕</td><td>B+</td><td>๗๕–๗๙</td><td rowspan="2">ดี</td><td rowspan="3">ดี</td></tr>
<tr><td>๓</td><td>B</td><td>๗๐–๗๔</td></tr>
<tr><td>๒.๕</td><td>C+</td><td>๖๕–๖๙</td><td rowspan="2">พอใช้</td></tr>
<tr><td>๒</td><td>C</td><td>๖๐–๖๔</td><td rowspan="3">ผ่าน</td></tr>
<tr><td>๑.๕</td><td>D+</td><td>๕๕–๕๙</td><td rowspan="2">ผ่าน</td></tr>
<tr><td>๑</td><td>D</td><td>๕๐–๕๔</td></tr>
<tr><td>๐</td><td>F</td><td>๐–๔๙</td><td>ไม่ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr>
</table>

เกณฑ์การจบการศึกษา

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ มีความแตกต่างกันทั้งวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการในการจัดการศึกษา ที่ต้องสนองจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษาที่อาจแตกต่างกันไปตามความจำเป็น อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับ ควรครอบคลุมสิ่งสำคัญ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

๑. ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะปรับใช้

๒. ผู้เรียนมีผลการประเมินรายวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษากำหนด

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรือตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะปรับใช้

๒. ผู้เรียนมีผลการประเมินรายวิชา/กลุ่มประสบการณ์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษากำหนด

แนวทาง/วิธีการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเสมือนแก่นของคุณภาพที่ต้องการให้เกิดแก่เยาวชนของชาติทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับคุณภาพที่เน้นหรือต้องการเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายนั้น สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาสามารถพิจารณาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

นอกจากนั้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรอยู่บนหลักการพื้นฐาน คือ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยเฉพาะการประเมินเพื่อการพัฒนานั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ควรมีการประเมินเป็นระยะสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนนั้นเป็นการตรวจสอบแล้วตัดสินว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนรู้ต่อไป

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินผล ได้แก่ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญแก่การประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุยและใช้คำถาม การสังเกต การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติงาน การแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ การประเมินตนเอง ฯลฯ ของผู้เรียนตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อได้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด และสิ่งเหล่านี้ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มเพื่อให้การวัดและประเมินผลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อรายงานความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นข้อมูลในการวางแผน การปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนดแนวทางการศึกษา การเลือกอาชีพ โดยในการรายงานผลการเรียนนั้นให้สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงาน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการออกเอกสารหลักฐานตรวจสอบและรับรองผลการเรียน หรือวุฒิทางการศึกษาของผู้เรียน โดยสามารถเลือกลักษณะของการรายงานได้หลากหลายรูปแบบ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่

- ระเบียนแสดงผลการเรียน (ปพ.๑) ซึ่งอาจปรับรูปแบบได้ตามความจำเป็น ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
- ประกาศนียบัตร (ปพ.๒)
- แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.๓)

๒. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษากำหนด ซึ่งสามารถกำหนดรูปแบบและข้อมูลที่รายงานได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

การวัดและประเมินผล ตลอดจนการรายงานผลการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถปรับวิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องต่อเป้าหมาย จุดเน้น ปรัชญาการศึกษา ตลอดจนความแตกต่างของผู้เรียน ภายในกรอบหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระบุไว้ข้างต้น โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเทียบโอนผลการเรียน

เหตุผลความจำเป็นในการเทียบโอนผลการเรียน

ในปัจจุบันเป็นยุคของโลกไร้พรมแดน ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สภาพของสังคมเศรษฐกิจ และวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนนักเรียน มีโอกาสหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางหลากหลายวิธี มีแหล่งให้ศึกษาหาความรู้ และอุปกรณ์ช่วยในการศึกษาต่าง ๆ การเรียนรู้เกิดได้ทุกเวลาและสถานที่ ทั้งจากการทำงาน การฝึกอาชีพ ประสบการณ์ชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กีฬา อาสาสมัคร กิจกรรมทางศาสนาและสังคม รูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างหลากหลายเหล่านี้ เป็นการเพิ่มพูนคุณวุฒิทางการศึกษา สร้างโอกาสและทางเลือกในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการประกอบอาชีพ

เพื่อให้การพัฒนาคนในชาติก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาโดยมีการกำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕ ซึ่งได้ระบุให้การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนที่สะสมไว้มาเทียบโอนในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ และประสบการณ์ระหว่างการศึกษารูปแบบต่าง ๆ จะช่วยให้

ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแนวการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ ตามศักยภาพของตน อีกทั้งยังช่วยประหยัดทรัพยากรและลดความซ้ำซ้อนในการศึกษา โดยไม่จำเป็นต้องเรียนใหม่ตลอดทั้งหลักสูตร ผู้เรียนสามารถดำเนินการขอเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่องในหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในสถานศึกษา และช่วยให้มีโอกาสพัฒนาตนจนจบการศึกษาได้

ความหมายของการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือจากประสบการณ์การทำงาน หรือการดำเนินชีวิตมาเทียบโอนเพื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษา และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นฐานความเป็นธรรม โปร่งใส และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

ข้อกำหนดในการเทียบโอนผลการเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ระบุให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน *(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)* ดังนั้น ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายนั้น สามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนได้ตามแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้ใช้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ *(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๔๖)* รวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว *(สำนักทดสอบทางการศึกษา, ๒๕๔๙)*

๒. สถานศึกษา/ผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่น ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาที่รับโอน

แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน

ในการเทียบโอนผลการเรียนนั้น อาจดำเนินการได้ทั้งกรณีที่ผู้เรียนยังไม่จบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือเป็นการเทียบโอนกลางคัน ซึ่งสามารถพิจารณาดำเนินการได้ ดังนี้

๑. การเทียบโอนผลการเรียนในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่จบชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับการศึกษา (ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) หรือย้ายสถานศึกษากลางคัน ให้สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนพิจารณาความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนจากเอกสารการศึกษาหรือหลักฐานอื่น หรือมีการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มเติมเพื่อจัดให้เข้าเรียนในชั้นที่ขอเทียบโอน

๒. การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานศึกษาที่มีรูปแบบการจัด

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

คณะทำงาน

๑. ดร.บุญชู ชลัษเฐียร ประธาน
อดีตที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. นางสาววีณา อัครธรรม รองประธาน
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๓. ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ คณะทำงาน
อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

๔. นางรุจิเรข แสงจิตต์พันธุ์ คณะทำงาน
ข้าราชการบำนาญ

๕. นางจินตนา ศักดิ์ภู่อร่าม คณะทำงาน
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
และการมีส่วนร่วม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๖. ดร.ไพรวัลย์ พิทักษ์สาลี คณะทำงาน
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. นายยุทธชัย เฉลิมชัย คณะทำงาน
ที่ปรึกษาสมาคมบ้านเรียนไทย

๘. รศ.ดร.ประภาภัทร นิยม คณะทำงาน
ผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งอรุณ

๙. นายสุรพล ธรรมร่มดี คณะทำงาน
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพ สถาบันอาศรมศิลป์

๑๐. นางสาวกนกพร สบายใจ คณะทำงาน
รองเลขาธิการสภาการศึกษาทางเลือก กลุ่มบ้านเรียนไทย

๑๑. นายศีลวัต ศุษิลวรณ์ คณะทำงาน
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเพลินพัฒนา

๑๒. นางสาวนวลน้อย เจริญผล คณะทำงาน
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

๑๓. นางสุมาลี สังขะไชย คณะทำงาน
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๔

๑๔. นายพิสิฐ นาครำไพ คณะทำงาน
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

๑๕. นายสมโชค ภิรมย์กุล คณะทำงาน
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑
๑๖. นายไพฑูรย์ สุขสุคนธ์ คณะทำงาน
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑
๑๗. นางกัลยาณี อุตกฤษฎ์ คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา
๑๘. นางปทุมรัตน์ เหรียญไพศาล คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑๙. นายธัญญา เรืองแก้ว คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๐. ว่าที่ ร.ต.อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๑. นายธำรงศักดิ์ ธำรงเลิศฤทธิ์ คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๒. นายประชา อ่อนรักษา คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๓. ดร.รุ่งนภา นุตราวงศ์ คณะทำงานและเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๔. นางเสาวภา ศักดา คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๕. นายอนุจินต์ ลาภธนาภรณ์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

บุคคล/หน่วยงานที่พิจารณ์ร่างเอกสาร

ผศ.มาเรียม นิลพันธุ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
นางบุญชู หัสชู	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	กระทรวงวัฒนธรรม
กองพุทธศาสนศึกษา	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดธรรมมงคล แผนกสามัญศึกษา
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
โรงเรียนดรุณสิกขาลัย
โรงเรียนเตรียมทหาร
โรงเรียนกีฬากรุงเทพมหานคร
โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร

คณะบรรณาธิการ

๑. ดร.รุ่งนภา นุตราวงศ์
๒. นางเสาวภา ศักดา

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย)
เลขที่ ๘๕, ๘๗, ๘๙, ๙๑ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐ ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทร. ๐-๒๔๒๔-๔๕๕๗, ๐-๒๔๒๔-๐๖๙๔ แฟกซ์ ๐-๒๔๓๓-๒๘๕๘